

на училището, но какво да се прави. Грънчаровъ бѣше съ насъ, той е уволненъ като председателъ на сѣда въ Кюстендилъ; води се процесъ противъ дупнишкитѣ чорбаджии, които презъ окупацията били въ окръжнитѣ съвети, крали отъ турскитѣ имоти и пълнили джобоветѣ си. Излѣзохме вънъ около града на върха, гдето сж турскитѣ гробища и „сааткула“, обаче гърмѣше, свѣткаше се, та избѣгахме въ града. Карановъ ни заведе у дома си. Дойде буря и дъждъ. Карановъ ни задържа у тѣхъ си за вечеря и за нощуване. Миларовъ го познавалъ още отъ Цариградъ („Сапуновъ“) — спомени, македонска пѣсенъ (таралѣшъ, Цуцулица), обаче не я чухме. Бѣше весело при вечерята (breakfast [закуска], непостихме), която продължи чакъ до 12:30 часа. Госпожата, стройна македонка, бѣше въ народна носия. Ядохме alla turca отъ паницата. — Отъ тукъ до Кратово (отъ гдето е Карановъ) имало 20 часа; Кратово — Паланка 4 ч., Паланка — границата 2 ч. Въ Солунския и Скопския вилаети работитѣ стояли по-добре, отколкото задъ Вардара (Битолско). Много се прекалявало въ Македония. Харамитѣ ограбвали и християнитѣ. Тѣ презъ зимата живѣли въ Дупница като кафеджии, бакали, а на пролѣтъ преминавали границата презъ село Рила и Пиринъ, често да отмъщаватъ съ смъртъ за своитѣ близки. Нѣкогашниятъ околийски началникъ Пановъ (македонецъ) имъ „давалъ съвети“. — За вечеря ни сложиха чудесна пилешка чорба, твърди яйца, сирене; нашиятъ „hotard“ и конякътъ и неговитѣ ефекти. Миларовъ бѣше много приказливъ, тостове и т. н. — Спахме на пода.

**Сжбота, 11/23 априлъ.** Станавме рано, около 5 часа. Съвършено се изясни, имаше облакъ само на върха на Рила. Младиятъ Владе, пѣргавото момче на Каранова. Наемателитѣ на пансиона ни поржчаха коне. Ранна разходка на горе по долината на Бистрица, много води текатъ въ града, стари каменни мостове, пълно съ бѣлъ и червенъ цвѣтъ по дърветата (праскви), стари турски конаци съ високи зидове за охрана на харемитѣ отъ погледитѣ на любопитнитѣ. Хубави типове между населението. Най-после тръгнахме на пѣтъ: азъ на черенъ „атъ“, Миларовъ на бѣлъ, съ насъ водачътъ Василъ на товарния конь съ пушка, лани е билъ въ пограничната стража. Преди да тръгнемъ, срещнахме въ града Иванчова, кюстендилския директоръ съ цѣла компания, сжщо отиваха за Рила заедно съ семействата си, въ нея бѣха Ангеловъ (сѣдебенъ следователъ) и прокурорътъ Мумджиевъ отъ Кюстендилъ. Тѣ излѣзоха преди насъ, които се забавихме дълго съ нагласяването на седлата и пр.

На 8:30 ч. сме вече вънъ. Шосето върви край Джерменъ, ланшни спомени, лозя, жълти цвѣта по далечнитѣ ниви, euphorbiae край пѣтя, върбови алеи съ млада зеленина, изгледъ на планини въ лѣво. Вървѣхме ту ходомъ, ту трѣсъ,